

R e p u b l i k e n s P r e s i d e n t s
framställning till Ålands landsting angående rege-
ringens till riksdagen överlämnade proposition med
förslag till lag om godkännande av vissa bestäm-
melser i överenskommelsen om gemensam nordisk
arbetsmarknad.

Enligt 11 § 2 mom. 19 punkten självstyrelselagen för Åland
den 28 december 1951 bör landstinget ge sitt bifall till lag,
genom vilken fördrag med främmande makt bringas i kraft inom
landskapet Åland, för så vitt i fördraget ingår bestämmelser, som
innebär upphävande eller ändring av eller avvikelse från
stadganden i självstyrelselagen. I anseende härtill och då
ovannämnda avtal för Finlands del gäller bland annat arbetsavtal
och arbetsförmedling, på vilka områden landstinget jämlikt 13 §
1 mom. 6 punkten självstyrelselagen tillkommer lagstiftnings-
behörighet i landskapet, erfordras landstingets ställningstagande
till ifrågavarande lags ikraftträdande i landskapet.

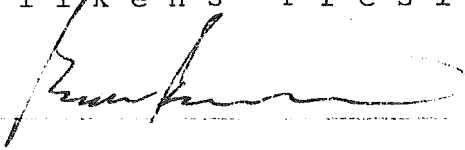
Med bifogande av regeringens proposition, som jämväl
innehåller texten till förenämnda avtal, föreslås

att Ålands landsting måtte ge sitt samtycke
till den i propositionen ingående lagens
ikraftträdande i landskapet Åland till de
delar sagda avtal innebär avvikelse från
självstyrelselagen, under förutsättning att

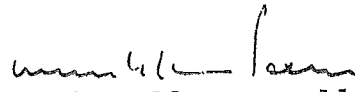
riksdagen godkänner propositionen i oför-
ändrad form.

Helsingfors den 23 december 1982.

R e p u b l i k e n s P r e s i d e n t

Justitieminister

Christoffer Taxell

**Regeringens proposition till Riksdagen om godkännande av
vissa bestämmelser i överenskommelsen om gemensam nordisk
arbetsmarknad**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att riksdagen måtte godkänna den i mars 1982 ingångna överenskommelsen om gemensam nordisk arbetsmarknad. Avsikten med överenskommelsen är att, med bibehållande av rättigheten för medborgare i de nordiska länderna att fritt röra sig mellan länderna, effektivisera samarbetet mellan arbetskraftsmyndigheterna i de olika länderna på så sätt, att flyttningen från ett nordiskt land till ett annat skall kunna ske under socialt och ekonomiskt tryggade förhållanden och att en välbalanserad utveckling av sysselsättningen i vart och ett av länderna inom ramen för en gemensam nordisk arbetsmarknad skall kunna främjas. Till överenskommelsen ansluter sig ett protokoll om dess

tillämpning, vilket utgör en fast del av överenskommelsen.

Överenskommelsen träder i kraft första dagen i den månad som infaller två hela kalendermånader efter den dag då samtliga länders ratifikationsinstrument deponerats. Då överenskommelsen träder i kraft, upphör den år 1954 mellan Finland, Danmark, Norge och Sverige ingångna överenskommelsen om gemensam arbetsmarknad och det därtill fogade protokoll att gälla.

I propositionen ingår ett lagförslag om godkännande av vissa bestämmelser i överenskommelsen, vilka hör till området för lagstiftningen.

Avsikten är att bringa lagen i kraft vid tidpunkten för överenskommelsens ikraftträdande.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuvarande läge och ärendets beredning

Inom den samnordiska arbetsmarknaden har flyttningsrörelsen mellan Danmark, Norge och Sverige inte varit omfattande och inte heller utgjort något problem. Under de senaste årtiondena har flyttningsrörelsen mellan Finland och Sverige däremot antagit betydande proportioner.

Efter det andra världskriget har ca 430 000 finländare flyttat till Sverige. Nettoutflyttningen har varit ca 230 000 personer. Till denna omfattande flyttningsrörelse har anslutit sig olägenheter både för den som flyttar och för hela det finländska samhället.

På initiativ av Finland inleddes i Nordiska arbetsmarknadsutskottet år 1979 ett beredningsarbete i syfte att förnya 1954 års arbetsmarknadsöverenskommelse. På framställning av Nordiska ministerrådet (arbetsministrarna) godkände Nordiska rådet vid sin session i mars 1982 en rekommendation om att en ny arbetsmarknadsöverenskommelse skulle ingås i enlighet med ett förslag som beretts av Nordiska arbetsmarknadsutskottet, för att ersätta 1954 års överenskommelse.

Förslaget till överenskommelse genomgick en omfattande remissbehandling i samtliga nordiska länder. I Finland avgav följande myndigheter och organisationer till arbetskraftsministeriet utlåtande angående förslaget:

statsrådets kansli, ministeriet för utrikesärendena, justitieministeriet, handels- och industriministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, finansministeriet, ministeriet för inrikesärendena, undervisningsministeriet, skolstyrelsen, yrkesutbildningsstyrelsen, medicinalstyrelsen, bostadsstyrelsen, statistikcentralen, befolkningsregistercentralen, Ålands landskapsstyrelse, Akava r.f., Finlands tekniska funktionärsorganisationers centralförbund (FTFC), kommunala avtalsdelegationen, Finlands stadsförbund, Suomen kunnallisiitto, Svenska Finlands folktingsfullmäktige, Centralförbundet för hantverk och småindustri samt delegationen för emigrantärenden.

Ytterligare avgav Arbetsgivarnas i Finland centralförbund (AFC) och Affärsarbetsgivarnas centralförbund (AAC) utlåtanden till Nordiska ministerrådets sekretariat. Utlåtanden av Finlands fackförbunds centralorganisation (FFC) och Tjänstemannaorganisationernas centralförbund (TOC) ingick i det utlåtande som Nordens fackliga samorganisation (NFS) avgav till ministerrådets sekretariat. I utlåtandena ansågs det i allmänhet erforderligt att förnya 1954 års överenskommelse på grund av den utveckling som skett på den nordiska arbetsmarknaden.

DETALJERAD MOTIVERING

1. Överenskommelsens innehåll

Inledning. I överenskommelsens inledning har man beaktat utvecklingen inom det nordiska samarbetet efter 1954 års överenskommelse om gemensam arbetsmarknad. Denna utveckling har resulterat i ett antal överenskommelser på olika områden. I inledningen har även beaktats den nationella utvecklingen i de olika länderna, vilken har lett till ökade resurser för utvecklandet av sysselsättnings-, regional- och näringspolitiken. De fördragsslutande länderna konstaterar att de har som mål att upprätthålla full sysselsättning i sina respektive länder och att de anser detta vara ett centralt mål även i det nordiska arbetsmarknadssamarbetet. Detta strävar man till bl. a. genom en samordning av mål och medel för en aktiv sysselsättningspolitik. Planering

2. Överenskommelsens betydelse

Överenskommelsen säkerställer rättigheten för medborgare i de nordiska länderna att fritt ta arbete och bosätta sig i annat nordiskt land. För utvandrarerna och deras familjemedlemmar innebär de samarbetskyldigheter, som i överenskommelsen ålagts arbetskraftsmyndigheterna, att tryggheten i samband med flyttningen ökar. Överenskommelsen innebär även en strävan att genom nordiskt samarbetet främja en balanserad regional utveckling såväl i varje enskilt land som mellan de olika länderna.

3. Propositionens ekonomiska verkningar

Överenskommelsen förutsätter att samarbetet mellan arbetsförmedlingarna i de olika länderna förbättras, vilket kan förorsaka ett behov att öka arbetsförmedlingens resurser. En ökning av tjänstemännens samnordiska utbildning är sannolik. De tilläggskostnader som tillämpningen av den nya överenskommelsen förorsakar kan dock uppskattas bli rätt ringa.

och dimensionering av utbildningen för olika yrkesområden i respektive land samt samarbetet i anslutning härtill anses viktigt för att balans på arbetsmarknaden skall kunna uppnås.

I inledningen konstateras även utgångspunkten för överenskommelsen, dvs. den grundläggande rättigheten för medborgarna i de nordiska länderna att fritt kunna ta arbete och bosätta sig i annat nordiskt land. Samtidigt framförs de fördragsslutande ländernas eniga uppfattning att flyttning från ett land till ett annat skall kunna ske under ekonomiskt och socialt tryggade förhållanden.

Artikel 1. Bestämmelsen i 1954 års överenskommelse, enligt vilken arbetstillstånd inte krävs för medborgare i annat nordiskt land, har bibehållits.

Eftersom den isländska arbetsmarknaden är

så liten att redan en relativt begränsad flyttningsrörelse kan skapa obalans på arbetsmarknaden i landet och skada landets samhälleliga och ekonomiska utveckling, är de isländska myndigheterna på basen av stycke 7 punkt f i det till överenskommelsen anslutna protokollet i undantagsfall och efter förhandlingar med övriga fördragsslutande länder berättigade att kräva arbetstillstånd av medborgarna i de fördragsslutande länderna.

Artikel 2. Avsikten med denna artikel är att juridiskt fastställa en jämställd behandling på arbetsmarknaden av egna medborgare och andra nordiska medborgare. Enligt stycke 7 i det till överenskommelsen anslutna protokollet kan dock åtgärder för upprätthållande och främjande av sysselsättningen förbehållas att gälla det egna landets medborgare samt de medborgare i övriga fördragsslutande länder som varit bosatta i landet en viss tid. I de fördragsslutande länderna kan det även finnas bestämmelser angående anställning i företag, för vilka krävs tillstånd, och i yrke, för vilkas utövande krävs auktorisation, samt inom områden eller i företag, som berörs av särskilda säkerhets- eller försvarssynpunkter. Även om överenskommelsen gäller arbetsmarknaden inom såväl den offentliga som den privata sektorn, har man dock beträffande offentligrättsliga anställningsförhållanden i samtliga fördragsslutande länder sådana begränsningar i fråga om medborgarskap, vilka man inte velat avstå ifrån. Av denna anledning har i stycke 7 punkt d i protokollet intagits en bestämmelse, enligt vilken överenskommelsen inte hindrar att nationella bestämmelser kan finnas angående anställning av utländska medborgare i offentlig tjänst. I enlighet härmed innebär bestämmelsen i artikelns första stycke inte någon avvikelse från stadgandet i 84 § regeringsformen, enligt vilket endast finsk medborgare kan anställas i sådan tjänst som medför utövande av offentlig makt. Det bör dock anses att artikeln förutsätter att varje fördragsslutande land kontinuerligt eftersträvar att från sin lagstiftning avlägsna sådana stadganden som hindrar medborgare i annat nordiskt land att erhålla arbete.

Bestämmelsen i artikelns 2 stycke förutsätter att arbetsmarknadsparterna iakttar principen om lika behandling då kollektivavtal och andra avtal ingås. Trots att man vid beredningen av bestämmelsen ansett att det inte är absolut nödvändigt att i nationell lagstiftning medtaga

ett särskilt förbud mot diskriminering av nordiska medborgare i arbetslivet, bör man dock anse att bestämmelsen innebär en begränsning av den avtalsfrihet som regleras genom arbets- och tjänstekollektivavtalslagstiftningen och att den sålunda står i strid med lagstiftningen i Finland.

Artikel 3. Denna artikel ålägger arbetskraftsmyndigheterna i de fördragsslutande länderna att samarbeta så att flyttningsrörelsen mellan länderna skulle i ökad mån ske via arbetsförmedlingen. Verksamheten med sikte på detta mål skall enligt stycke 1 i protokollet ske inom ramen för lagstiftningen i vart och ett av de fördragsslutande länderna och med beaktande av bestämmelserna i denna överenskommelse samt övriga avtal mellan dessa länder. Obligatorisk arbetsförmedling kan sålunda inte användas som medel för dirigerad av flyttningsrörelsen via arbetsförmedlingen, om inte obligatorisk arbetsförmedling samtidigt tas i bruk på det nationella planet. Däremot bör arbetsförmedlingens serviceförmåga effektivieras genom gemensamma åtgärder så att härav även följer en ökad användning av arbetsförmedlingens tjänster. Genom att i samtliga fördragsslutande länder införa skyldighet att till arbetsförmedlingen anmäla lediga arbetsplatser och genom att utveckla arbetsförmedlingssamarbetet mellan länderna på basen av datasystem, skulle man skapa bättre förutsättningar för arbetsförmedlingsverksamheten i framtiden.

Förutom de i stycke 3 i protokollet nämnda tjänsterna knude anlita av arbetsförmedlingen utökas även så att de som anlitar den offentliga arbetsförmedlingen skulle erbjudas ekonomiska fördelar, t. ex. avgiftsfria orienteringsresor. Om ekonomiskt bistånd i samband med flyttningen kan de fördragsslutande länderna enligt stycke 5 i protokollet överenskomma särskilt.

Enligt stycke 4 i protokollet har arbetskraftsmyndigheterna en samordnande uppgift, vilken innebär att arbetskraftsmyndigheterna skall följa utvecklingen av de flyttandes villkor även efter flyttningen och vid behov föreslå åtgärder som bör vidtas av andra myndigheter för att främja anpassningen till de nya arbets- och levnadsförhållandena.

Artikel 4. Varje fördragsslutande land bör tillställa de övriga fördragsslutande länderna utredningar och uppgifter beträffande sådana planer och åtgärder som eventuellt kan på-

verka flyttningsrörelsen mellan länderna. Tillämpningen av denna artikel kommer i fråga t. ex. då ett land börjar genomföra något stort industriprojekt i närheten av rikets gräns och man kan anta att detta kan påverka arbetsmarknaden i det andra landet på ett sätt som Arbetskraftsmyndigheterna i detta land inte annars hade kunnat förutse.

Artikel 5. Denna artikel är avsedd att bli tillämplad då flyttningsrörelsen medför störning på arbetsmarknaden i utflytnings- eller mottagarlandet.

Artikel 6. Denna artikel gör det möjligt att t. ex. genom bilaterala avtal överenskomma om sådana specialfrågor i anslutning till flyttningsrörelsen som endast berör veberörande länder. De här avsedda särskilda överenskommelserna kan dock inte till sitt innehåll stå i strid med denna överenskommelse.

Artikel 7. I denna artikel preciseras överenskommelsens förhållande till sådana gällande eller framtida särskilda överenskommelser som gäller godkännande av yrkesutövning i annat nordiskt land i fråga om personer som tillhör vissa yrkesgrupper.

Artikel 8. Frågor om tillämpningen av överenskommelsen behandlas av Nordiska arbetsmarknadsutskottet, som är ett av Nordiska ministerrådets beredningsorgan.

Artikel 9. I denna artikel definieras Nordiska arbetsmarknadsutskottets uppgifter. Enligt a och b punkterna i artikeln skall utskottet även samarbeta med övriga ministerrådet underordnade tjänstemannakommittéer och för dessa lägga fram förslag i ärenden som gäller genomförandet av bestämmelserna i överenskommelsen. Bestämmelsen i punkt f i denna artikel innebär att arbetsmarknadsutskottet regelbundet skall förhandla med representanter för arbetstagar- och arbetsgivarorganisationerna, varvid dessa bereds tillfälle att föra fram sina synpunkter om såväl det nordiska arbetsmarknadssamarbetet som tillämpningen av överenskommelsen i allmänhet.

Artikel 10. Avsikten med denna artikel är att tillsammans med artikel 9 punkt f bereda arbetsmarknadsorganisationerna de möjligheter dessa önskar att aktivt deltaga i det nordiska arbetsmarknadssamarbetet.

Artikel 11. I denna artikel definieras det till överenskommelsen fogade protokollet som en fast del av överenskommelsen.

Artikel 12. I denna artikel ingår bestämmelser om uppsägning av överenskommelsen. Upp-

sägningen träder i kraft vid ingången av det kalenderår som inträffar minst sex månader efter det att meddelande om uppsägningen gjorts. Under synnerligen exceptionella förhållanden kan överenskommelsen sägas upp utan att uppsägningstid iakttas.

Artikel 13. I denna artikel ingår bestämmelserna om ratifikation och ikraftträdande. Överenskommelsen träder i kraft första dagen i den månad som infaller två hela kalendermånader efter den dag, då samtliga länders ratifikationsinstrument deponerats.

Enligt stycke 8 i protokollet kan självstyrelsemyndigheterna på Färöarna och Grönland meddela den danska regeringen om de önskar ansluta sig till överenskommelsen. I Danmark boende personer, som härstammar från Grönland eller Färöarna, berörs dock av de bestämmelser i överenskommelsen som gäller rätten att fritt taga arbete i annat nordiskt land.

Artikel 14. När denna överenskommelse träder i kraft skall överenskommelsen av den 22 maj 1954 mellan Finland, Danmark, Norge och Sverige om gemensam nordisk arbetsmarknad (FördrS 22/54) samt det därtill fogade protokollet upphöra att gälla. Enligt stycke 9 i protokollet skall även den mellan Danmark och Sverige ingångna konventionen av den 18 november 1946 om förmedling av arbetskraft m.m. upphöra att gälla i och med att detta protokoll träder i kraft.

2. Erforderligheten av riksdagens samtycke

Eftersom bestämmelsen i artikel 2 i överenskommelsen om jämställt bemötande av nordiska medborgare i fråga om löne- och andra arbetsvillkor tillhör området för lagstiftningen, är riksdagens samtycke av nöden.

Med stöd av vad ovan anförts och i enlighet med 33 § regeringsformen föreslås

att Riksdagen måtte godkänna de bestämmelser i den i Köpenhamn den 6 mars 1982 ingångna överenskommelsen om gemensam nordisk arbetsmarknad, vilka kräver Riksdagens samtycke.

Emedan överenskommelsen innefattar bestämmelser som hör till området för lagstiftningen, föreläggs samtidigt Riksdagen till antagande följande lagförslag:

Lag

om godkännande av vissa bestämmelser i överenskommelsen om gemensam nordisk arbetsmarknad

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §

Bestämmelserna i den i Köpenhamn den 6 mars 1982 ingångna överenskommelsen om gemensam nordisk arbetsmarknad är, för så vitt de hör till området för lagstiftningen, i kraft såsom därom avtalats.

2 §

Närmare stadganden om verkställigheten av denna lag utfärdas vid behov genom förordning.

3 §

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt varom stadgas genom förordning.

Helsingfors den

198

Republikens President

Minister för utrikesärendena

ÖVERENSKOMMELSE

om gemensam nordisk arbetsmarknad

Regeringarna i Finland, Sverige, Danmark, Island och Norge

som anser att det är en grundläggande rättighet för medborgare i de nordiska länderna att fritt kunna ta arbete och bosätta sig i annat nordiskt land,

som är ense om att detta skall kunna ske under på förhand kända samt ekonomiskt och socialt tryggade förhållanden,

som har som mål att upprätthålla full sysselsättning i sina respektive länder och som avser att samarbeta i detta syfte,

som även genom det nordiska samarbetet eftersträvar en balanserad regional utveckling såväl inom det egna landet som mellan länderna,

som anser att samarbetet mellan länderna skall bedrivas så, att det stöder varje enskilt lands åtgärder för att trygga en harmonisk sysselsättningsutveckling, att flyttningsrörelserna mellan länderna inte skapar obalans på arbetsmarknaden och att det i sin helhet är till gagn för den ekonomiska och sociala utvecklingen i dessa länder,

som eftersträvar jämställdhet i arbetslivet mellan kvinnor och män,

som anser att dimensioneringen i varje land av utbildningskapaciteten och ett samarbete i detta syfte är ett viktigt led i strävan att skapa balans på arbetsmarknaden,

som hänvisar till överenskommelsen den 22 maj 1954 om gemensam nordisk arbetsmarknad,

som hänvisar till protokollet den 22 maj 1954 angående befrielse för nordiska medborgare från att under uppehåll i annat land än hemlandet inneha pass och uppehållstillstånd,

som den 23 mars 1962 ingått en samarbetsöverenskommelse (Helsingforsavtalet), ändrad den 13 februari 1971 och den 11 mars 1974,

som den 15 september 1955 ingått konventionen om social trygghet, förnyad den 5 mars 1981,

har med beaktande av den utveckling som ägt rum sedan 1954 års överenskommelse ingicks slutit en ny överenskommelse om gemensam nordisk arbetsmarknad med nedan angiven lydelse.

Artikel 1

I de fördragsslutande länderna skall inte krävas arbetstillstånd för medborgare i något av övriga fördragsslutande länder.

Artikel 2

Bestämmelser om arbetsmarknaden i varje enskilt land får inte försätta medborgare i de övriga fördragsslutande länderna i sämre läge än landets egna medborgare.

Medborgare i ett fördragsslutande land som är anställd i ett annat fördragsslutande land skall behandlas på samma sätt som detta lands egna medborgare med hänsyn till löne- och andra arbetsvillkor.

Artikel 3

Arbetsförmedlingsmyndigheterna i de fördragsslutande länderna skall i sitt samarbete och genom nationella åtgärder verka för att såväl arbetssökande som önskar arbete i ett annat nordiskt land som arbetsgivare vilka öskar rekrytera arbetskraft från ett annat nordiskt land använder sig av den offentliga arbetsförmedlingen.

I detta syfte kan myndigheterna gemensamt besluta om åtgärder som stärker arbetsförmedlingens medverkan vid flyttning mellan länderna för att öka dennas möjligheter att tillgodose den enskildes trygghet i samband med flyttning.

Härvid skall arbetsförmedlingen bl.a. tillhandahålla mångsidig, objektiv och aktuell in-

formation och annan service till arbetssökande och arbetsgivare.

Myndigheterna i de fördragsslutande länderna skall också samarbeta i syfte att trygga förutsättningarna för en återflyttning.

Artikel 4

Myndigheterna i varje land skall fortlöpande tillställa övriga länders myndigheter uppgifter om sysselsättning, lediga platser och arbetslöshet, översikter över den väntade utvecklingen på arbetsmarknaden, upplysningar om planerade åtgärder för att bevara eller uppnå full sysselsättning samt information om arbets- och levnadsvillkor.

Myndigheterna skall på samma sätt informera om regionala eller nationella utvecklingsplaner, som kan innebära större förändringar i efterfrågan av arbetskraft från annat fördragsslutande land.

Artikel 5

Länderna skall vid behov överlägga om förebyggande och andra åtgärder för att förhindra att obalanser på arbetsmarknaden i ett land skapar problem på arbetsmarknaden i ett annat land.

Artikel 6

Inom ramen för denna överenskommelse kan särskilda överenskommelser ingås mellan två eller flera av de fördragsslutande länderna. Innan en sådan överenskommelse antas av de berörda länderna skall övriga fördragsslutande länder ges möjlighet att framföra synpunkter.

Artikel 7

Bestämmelserna i denna överenskommelse omfattar även sådana yrkesgrupper för vilka gäller särskilda överenskommelser om godkännande för sådan verksamhet i annat fördragsslutande land.

Artikel 8

Frågor om tillämpningen av denna överenskommelse skall behandlas av Nordiska arbetsmarknadsutskottet. Detta är därjämte Nordiska ministerrådets (arbetsministrarnas) beredningsorgan. I utskottet skall ingå två representanter för varje fördragsslutande land. Dessa kan tillkalla sakkunniga i erforderlig omfattning.

Artikel 9

Nordiska arbetsmarknadsutskottet skall främst ha följande uppgifter:

a) att följa utvecklingen på arbetsmarknaden i de nordiska länderna och överlägga om arbetsmarknadspolitiska åtgärder och andra åtgärder för att trygga den fulla sysselsättningen,

b) att lägga fram förslag till åtgärder av gemensamt intresse för arbetsmarknaden i de nordiska länderna,

c) att följa flyttningsrörelserna mellan de nordiska länderna och utforma riktlinjer för samarbetet mellan arbetsmarknadsmyndigheterna,

d) att fastställa regler för det informationsutbyte som skall ske i enlighet med denna överenskommelse,

e) att verka för jämförbarhet mellan ländernas arbetsmarknadsstatistik,

f) att hålla kontakt med arbetsmarknadens parter i Norden i frågor rörande det nordiska arbetsmarknadssamarbetet.

Artikel 10

Nordiska ministerrådet (arbetsministrarna) skall regelbundet samråda med arbetsmarknadens parter om frågor rörande arbetsmarknad och sysselsättning i Norden.

Artikel 11

Närmare bestämmelser om tillämpningen av denna överenskommelse återfinns i bifogade protokoll vilket träder i kraft samtidigt med överenskommelsen och har samma verkan och varaktighet som denna.

Artikel 12

Önskar ett land uppsäga överenskommelsen skall skriftligt meddelande härom tillställas det danska utrikesministeriet, som har att underrätta de övriga nordiska ländernas regeringar härom.

Uppsägningen gäller endast det land som har verkställt densamma och får verkan från och med ingången av det kalenderår som inträffar minst sex månader efter det att det danska utrikesministeriet har mottagit meddelande om uppsägningen.

Vart och ett av de fördragsslutande länderna kan med omedelbar verkan sätta överenskommelsen ur kraft i förhållande till en eller flera av de övriga länderna i händelse av krig

eller krigsfara eller om andra särskilda internationella eller nationella förhållanden gör det nödvändigt. Vederbörande länders regeringar skall omedelbart underrättas om beslutet.

Artikel 13

Denna överenskommelse skall ratificeras och ratifikationshandlingarna deponeras hos det danska utrikesministeriet, som skall överlämna bestyrkta kopior av överenskommelsen till de övriga fördragsslutande länderna.

Överenskommelsen träder i kraft första dagen i den månad som infaller två hela kalendermånader efter den dag, då samtliga länders ratifikationshandlingar har deponerats.

Artikel 14

När denna överenskommelse träder i kraft skall överenskommelsen den 22 maj 1954 mellan Sverige, Danmark, Finland och Norge om gemensam nordisk arbetsmarknad samt därtill fogat protokoll upphöra att gälla.

Till bekräftelse härav har undertecknade, av sina regeringar befullmäktigade ombud, undertecknat denna överenskommelse.

Som skedde i Köpenhamn den 6 mars 1982 i ett exemplar på svenska, danska, finska, isländska och norska språken, vilka samtliga texter äger lika vitsord.

(Underskrifter)

PROTOKOLL

Samtidigt med undertecknandet av en denna dag daterad överenskommelse om gemensam nordisk arbetsmarknad har undertecknade, därtill vederbörligen befullmäktigade, enats om följande:

1) Vart och ett av de fördragsslutande länderna skall inom ramen för sin lagstiftning och med beaktande av bestämmelserna i denna överenskommelse samt övriga avtal som gäller mellan dessa länder vidta åtgärder i syfte att

a) förmå medborgare som har för avsikt att söka arbete i annat nordiskt land att vända sig till arbetsförmedlingen i det land där han är bosatt,

b) ge medborgare i ett nordiskt land som vistas i och söker arbete i ett annat nordiskt land möjlighet till kontakt med arbetsförmedlingen även i det förstnämnda landet,

c) förmå arbetsgivare som avser att rekrytera arbetskraft från annat nordiskt land att göra detta genom den offentliga arbetsförmedlingen,

d) förhindra att arbetsgivare bedriver privat värvning av arbetskraft i ett annat nordiskt land.

2) Arbetsmarknadsmyndigheterna skall tillse att i regionen bosatta arbetssökande, oavsett nationalitet och med beaktande av personlig lämplighet, kan erhålla anvisning till lediga arbeten innan arbetskraft från andra fördragsslutande länder anskaffas.

3) Vid förmedlingen av arbetskraft mellan länderna skall eftersträvas att den arbetssökande kan erbjudas en tillfredsställande bostad och att information om språkundervisning, barndagvård och skolgång samt andra upplysningar av betydelse för arbetstagaren och hans familj lämnas den arbetssökande innan anvisning sker.

4) Arbetsmarknadsmyndigheterna bör följa utvecklingen när det gäller de flyttandes villkor och vid behov föreslå sådana åtgärder som bör vidtas av andra myndigheter för att främja anpassningen till de nya arbets- och levnadsförhållandena.

5) Ekonomiskt stöd vid flyttning från ett nordiskt land till ett annat kan utgå enligt principer som dessa länder enas om i särskild ordning.

6) Länderna skall i särskild ordning inom ramen för denna överenskommelse enas om villkoren för gränsarbetare.

7) Överenskommelsen skall inte utgöra hinder för

a) att arbetsmarknadspolitiska åtgärder förbehålles egna medborgare samt medborgare i de övriga fördragsslutande länderna som sedan viss tid är bosatta i eller har blivit arbetslösa i landet,

b) att det i länderna finns bestämmelser angående anställning av utländska medborgare vid företag eller i verksamhet, för vilken krävs koncession, eller i yrke, för vars utövande krävs auktorisation,

c) att speciella bestämmelser utfärdas för anställning inom områden eller i företag, där särskilda säkerhets- och försvarssynpunkter gäller,

d) att nationella bestämmelser kan finnas angående anställning av utländska medborgare i offentlig tjänst,

e) att det i länderna finns bestämmelser angående anmälningsskyldighet för arbetstagare från annat nordiskt land,

f) att isländska myndigheter är behöriga att i undantagsfall och efter samråd med övriga fördragsslutande länder kräva arbetstillstånd för att förhindra obalans på grund av flyttningsrörelser avseende arbetstagargrupper eller omfattande individuella flyttningsrörelser som riktar sig mot bestämda regioner, yrken eller näringsgrenar.

8) Genom noteväxling kan den danska regeringen på grundval av beslut som fattats av det färöiska hjemmestyre eller det grönländska hjemmestyre under förutsättning av ömsesidighet ansluta sig till den i dag daterade överenskommelsen också för Färöarnas respektive Grönlands vidkommande.

9) De svenska och danska regeringarna är eniga om att den av de båda staterna ingångna konventionen den 18 november 1946 om förmedling av arbetskraft m.m. skall upphöra att gälla i och med att detta protokoll träder i kraft.

Till bekräftelse härav har undertecknade, av sina regeringar befullmäktigade ombud, undertecknat detta protokoll.

Som skedde i Köpenhamn den 6 mars 1982 i ett exemplar på svenska, danska, finska, isländska och norska språken, vilka samtliga texter äger lika vitsord.

Protokollet skall deponeras hos det danska utrikesministeriet som skall överlämna bestyrkta kopior till de övriga fördragsslutande länderna.

(Underskrifter)